

Hrozí nám krize. Hledejme chytré úspory

Zdeněk Tichý

6. dubna 2012

Vláda šetří na nesprávných místech. Přitom na očích leží několik miliard úspor ročně, a to bez jakýchkoli sociálních nebo ekonomických rizik!

Náš malý stát s pouhými deseti a půl miliónem obyvatel byl v roce 2001 administrativně rozčleněn na celkem čtrnáct krajů s nesrovnatelnými rozlohami a počty obyvatel. Jedním z nich je Hlavní město Praha, která má rovněž statut kraje. Následně, v roce 2003 byly administrativně zrušeny okresní úřady. Ty tvořily a všude jinde tvoří základní článek veřejné správy, který umožňoval – jako občanům nejbližší – řešení většiny jejich vazeb na veřejnou správu a současně přehledně soustřeďoval i umístění dalších nezbytných veřejných služeb státu co nejbližší občanům. Přitom tato krajská a „bezokresní“ struktura, která je v Evropě ojedinělá, nemá žádný racionální základ ani odůvodnění své existence. Nevychází ani ze zeměpisných (geomorfologických), ani ekonomických, ani demografických, ani historických principů. Naopak tyto ani v nejmenším nerespektuje. Důvodem a výchozím principem vzniku takových „krajů“ byl pouze lobbying ambiciozních kmotrů větších okresních měst na úkor menších a politické čachry poslanců parlamentních stran.

Důsledek tohoto experimentu, který se nepodařil ani za první republiky, ani se neosvědčil za komunismu, je zřejmý. Zrušení okresů vedlo k nutnosti pověřit vybrané obce výkonem některých činností státní správy ve třech různých rozsazích, čímž se nic neuspíšilo, zato se systém stal dokonale nepřehledným a vynucuje si zbytečné cestování občanů. Zřízení třinácti krajů (bez Prahy) vedlo a vede k nákladnému vytváření nové krajské infrastruktury v „povýšených“ okresních městech. To znamená vytváření dalších zbytečných nových krajských center organizací veřejných služeb, včetně příslušných investic. A to na úkor ostatních měst a obcí oněch krajů. Samozřejmě s novými krajskými vedeními politických stran vznikají a upevňují se krajské korupční zájmové struktury, neboli mafie. Podle zásady, že každé krajské město musí mít vysokou školu, pak vzniká nebezpečná inflace vysokých škol nízké úrovně.

Administrativní rozkouskování území státu rovněž vede k problémům v ekonomice, dopravních vazbách, dotační politice a tak dále. Provoz těchto krajů (mimo kraj Hlavní město Praha) nás stojí ročně cca 5,6 miliardy korun. Jedná se jen o výdaje na výkon státní správy a samosprávy na krajské úrovni a výdaje s tím bezprostředně související. Transfery státních prostředků a dotace krajů na školství, kulturu, zdravotnictví, sociální politiku, bezpečnost atd., které krajské rozpočty jen rozdělují na příslušné příjemce, v této částce zahrnuty nejsou, poněvadž rozdělení krajů je v celkovém součtu neovlivňuje.

Úspora se nabízí, jak plyne z uvedeného, ve snížení počtu krajů v České republice ze současných čtrnácti na tři: Český kraj, Moravskoslezský kraj a kraj Velká Praha (Hlavní město Praha) a obnovení původních okresů. Tedy celkem tři kraje, jejichž počty obyvatel i rozlohy budou srovnatelné s evropskými měřítky. Český kraj i Moravskoslezský kraj s cca čtyřmi miliony obyvatel a Velká Praha s cca dvěma miliony obyvatel. Náklady na provoz státní správy a samosprávy ve Velké Praze se v podstatě nezmění, náklady na provoz státní správy a samosprávy ve dvou větších a lidnatějších krajích vzrostou na cca 0,8 až 0,9 miliardy korun na jeden kraj. Úspora tak může činit až čtyři miliardy korun ročně, a to bez jakéhokoliv poškozování či zbídačování obyvatelstva. Naopak, tato země se tak může konečně stát, alespoň co do uspořádání, normálním evropským státem.